

Sygn. akt XX GCo 221/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Gospodarczy XX Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Katarzyna Kisiel**

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2016 r. w Warszawie

na posiedzeniu jawnym

sprawy z wniosku M. F. (1)

z udziałem (...) sp. z o.o. w G.

o odmowę wykonania orzeczenia

postanawia:

oddalić wniosek

SSO Katarzyna Kisiel

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 14 sierpnia 2015 roku M. F. (1) (obowiązany) wniósł o odmowę wykonania postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 9 czerwca 2015 r. o sygn. Akt 1087/2015.

W uzasadnieniu wskazano, iż w dniu 6 marca 2015 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. złożyła wniosek o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania przeciwko M. F. (1) o zapłatę kwoty 32.076.527,46 zł poprzez zajęcie 8.284.623 zdematerializowanych akcji spółki (...) S.A. z siedzibą w W. – będących akcjami zwykłymi, na okaziciela – zapisanych na rachunku papierów wartościowych M. F. (1) i stanowiących jego własność, o wartości rynkowej ustalonej zgodnie z wyceną giełdową na dzień złożenia wniosku na ok. 18.226.000 zł. Postanowieniem z dnia 30 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniosek uprawnionego, uznając iż brak jest podstaw do tego, by przyjąć, iż obowiązany ponosi winę, a co za tym idzie nie można mu przypisać odpowiedzialności deliktowej będącej podstawą roszczenia. Ponadto Sąd uznał, iż po stronie uprawnionego nie zachodzą przesłanki warunkujące istnienie interesu prawnego w zabezpieczeniu. (XX GCo 62/15). Wnioskodawca wskazał, iż pomimo uzyskania judykatury, która jasno i stanowczo stwierdzała, iż nie zachodzi żadna z przesłanek udzielenia zabezpieczenia, w dniu 9 czerwca 2015 r. uprawniony wystąpił do Sądu w L. (Cypr) z tożsamym wnioskiem, żądając udzielenia zabezpieczenia rzekomo przysługującemu mu roszczenia. Na skutek złożenia w/w wniosku Sąd Okręgowy w L. wydał postanowienie na mocy, którego tymczasowo zabezpieczył roszczenie uprawnionego poprzez zakazanie obowiązanemu - M. F. (2) – zbywania i obciążania ruchomości, wierzytelności i innych praw majątkowych osobiście bądź przez podmioty trzecie działające z jego umocowania. W ocenie obowiązanego danym stanie faktycznym zachodzi niemożność pogodzenia kwestionowanego orzeczenia z wcześniejszym orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w państwie wezwanym. Zgodnie z treścią art. 46 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych "na wniosek osoby, przeciwko której wystąpiono o wykonanie orzeczenia, odmawia się wykonania orzeczenia w przypadku stwierdzenia jednej z podstaw odmowy uznania, o których mowa w art. 45". Z kolei w art. 45 ust. 1 lit. c tego aktu wskazano, iż jedną z przyczyn odmowy uznania,

a co za tym idzie także odmowy wykonania (art. 46) orzeczenia sądu państwa innego kraju członkowskiego Unii Europejskiej jest fakt, iż orzeczenia tego nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w wezwanym państwie członkowskim. W konsekwencji powyższego zdaniem obowiązanego uznać należy, iż orzeczenie Sądu cypryjskiego (Sądu Okręgowego w L.), którego odmowy wykonania dochodzi, bez wątplenia dotyczy tej samej kwestii, co wydane wcześniej orzeczenie Sądu polskiego. Ponadto obowiązanego wskazywał, iż wykonanie zapadłego w L. orzeczenia byłoby sprzeczne z klauzulą porządku publicznego i stanowiłoby nadużycie prawa procesowego (k.3-12).

W odpowiedzi na wniosek M. F. (1) uprawniony wniósł o oddalenie wniosku. W uzasadnieniu pisma wskazano, iż postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30 marca 2015 r. zostało zaskarżone przez uprawnionego. Co prawda Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie (VI ACz 1417/15), jednakże wskazał, iż jedną z przyczyn takiej decyzji był fakt iż M. F. (1) poinformował Sąd że nie jest już właścicielem akcji (...) S.A., które to stanowiły przedmiot zabezpieczenia objęte wnioskiem wniesionym do Sądu Okręgowego, co spowodowało iż udzielenie zabezpieczenia w sposób wskazany we wniosku było niemożliwe. Uprawniony podnosił także, iż Sąd Okręgowy w L. wydanym przez siebie orzeczeniem (doręczone obowiązanemu w dniu 24.06.2015 r.):

“nakazał/zakazał i/lub uniemożliwił pozwanemu wskazanemu w pkt 1 wniosku (M. F. (1)), osobiście i/lub za pośrednictwem współpracowników i/lub na polecenie i/lub na rachunek i/lub na korzyści i/lub zgodnie z jego instrukcjami zbywania i/lub przenoszenia własności i/lub udzielania licencji i/lub obciążania i/lub hipoteką i/lub darowania i/lub sprzedaży i/lub udostępniania i/lub podejmowania jakiegokolwiek innej czynności lub realizowania aktu na majątku ruchomym lub nieruchomym, jakim dysponuje na Cyprze lub zagranicą, włączając w to, ale nie ograniczając do nich udziały, jakie on sam posiada w następujących spółkach: (i) (...) Spółka Akcyjna (numer KRS [Napisz w języku angielskim “N.”] (...)), (ii) (...) Spółka z o.o. (numer KRS [Napisz w języku angielskim “N.”] (...)) ((...)) (...) Spółka z o.o. (numer KRS [Napisz w języku angielskim “N.”] (...)), (iv) (...) Spółka z o.o. (numer KRS [Napisz w języku angielskim “N.”] (...)), (v) (...) Spółka z o.o. (numer KRS [Napisz w języku angielskim “N.”] (...)), (vi) (...) Spółka z o.o. (numer KRS [Napisz w języku angielskim “N.”] (...)), (vii) (...) sp. z o.o. (numer KRS [Napisz w języku angielskim “N.”] (...)) i (viii) spółka wskazana w pkt 2 wniosku (F. (...)), i/lub w stosunku do własności nieruchomości mającej numer KW nr (...), w miejscowości K., pod miastem L. w Polsce, której właścicielem jest on sam i/lub na mocy którego to nakazu konfiskowane są i zamrażane rachunki bankowe i/lub depozyty pozwanego wskazanego w pkt 1 wniosku, jakie prowadzi w całości samodzielnie i/lub wspólnie z innymi osobami w dowolnym banku i/lub instytucji współpracującej z bakiem na Cyprze i/lub zagranicą, do kwoty 7.000.000 euro i/lub jakiegokolwiek kwoty uznanej za właściwą przez sąd, do ostatecznego rozstrzygnięcia wskazanej powyżej z numerem i nazwy w sprawie i/lub do momentu wydania nowego nakazu sądu (...) chyba, że pozwani wskazani w pkt 1 i 2 wniosku stawią się przed niniejszym sądem w dniu 29.06.2015 r. o godzinie 9.00 i wskażą powód, dla którego niniejszy nakaz ma nie obowiązywać” (k.78)

W ocenie uprawnionego w danym stanie faktycznym nie zachodzi ani tożsamość stron ani to tożsamość sporu (roszczenia). W kwestii tożsamości stron (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. podnosiła, iż sprawa tocząca się przed Sądem Okręgowym w Warszawie dotyczyła jedynie M. F. (1), zaś sprawa tocząca się przed Sądem Okręgowym w L. dotyczyła M. F. (1), F. (...), (...) (Cypr) i (...) (Cypr), zatem nie można mówić, iż przesłanka podnoszona przez obowiązanego została spełniona. W zakresie zaś roszczenia strona wskazywała, iż we wniosku o zabezpieczenie wniesionego do Sądu w Polsce wskazywano jako sposób zabezpieczenia: zajęcie 8.284.623 zdematerializowanych akcji spółki (...) S.A. z siedzibą w W. – będących akcjami zwykłymi, na okaziciela – zapisanych na rachunku papierów wartościowych M. F. (1) i stanowiących jego własność, o wartości rynkowej ustalonej zgodnie z wyceną giełdową na dzień złożenia wniosku na ok. 18.226.000 zł. Natomiast wnioski wniesionego do Sądu w L. miały na celu uzyskanie odszkodowania, a wniosek o zabezpieczenie obejmował składniki w nim wskazane (objęte orzeczeniem). Uprawniony wskazał także, że ze względu na prawomocne zakończenie postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie nie zachodzą przesłanki warunkujące zawieszenie postępowania prowadzonego przez Sąd cypryjski, co mogło by mieć miejsce w związku z treścią art. 30 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w zakresie zawisłości sprawy – sprawy wiążące się ze sobą. (k. 77-80)

Sąd zważył co następuje:

Wniosek jako niezasadny podlegał oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 45 ust. 1 lit a Rozporządzenia Parlamentu europejskiego i Rady (UE) NR 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) na wniosek każdej zainteresowanej strony odmawia się uznania orzeczenia, jeżeli: uznanie byłoby oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym (ordre public) wezwanego państwa członkowskiego. Podstawą odmowy uznania i stwierdzenia wykonalności orzeczenia jest zatem sytuacja, jeśli orzeczenie byłoby niewątpliwie sprzeczne z porządkiem publicznym państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem ETS klauzula ta nie może być nadużywana przez sędziów i powinna znajdować zastosowanie jedynie w sytuacjach wyjątkowych. Odwołanie się do klauzuli porządku publicznego może być uzasadnione tylko, jeśli uznanie orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim pozostawałoby w sprzeczności, w stopniu niedającym się zaakceptować, z porządkiem prawnym państwa, w którym orzeczenie ma być uznane i naruszałoby jego fundamentalną zasadę (orzeczenie z 20.03 2000 r. w sprawie Krombach przeciwko Bemberski, C-7/98). Należy też stwierdzić, że stosowanie powyższej klauzuli ma rację bytu jedynie w sytuacji, gdy odmowę uznania można oprzeć także na innej podstawie (orzeczenie z 4.02.1988 r. w sprawie Hoffmann przeciwko Krieg, C-145/86). Z orzecznictwa Trybunału wynika zatem, że ta przesłanka winna być stosowana w sposób zawężający, a najlepiej rozważać ją dopiero po zbadaniu, czy nie zachodzą pozostałe podstawy odmowy uznania orzeczenia.

Wobec powyższego w pierwszej kolejności w ocenie Sądu należało zbadać istnienie drugiej z przesłanek wskazanych przez Obowiązanego tj. przesłankę wynikającą z treści art. 45 ust. 1 lit c w/w Rozporządzenia, który stanowi, iż na wniosek każdej zainteresowanej strony odmawia się uznania orzeczenia, jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w wezwanym państwie członkowskim. Warunkiem jest zatem występowanie dwóch sprzecznych ze sobą orzeczeń, wydanych w dwóch różnych państwach członkowskich (przy czym jedno musi być państwem, w którym wystąpiono o uznanie), ale między tymi samymi stronami, natomiast orzeczenia mogą, ale nie muszą dotyczyć tego samego roszczenia. Wykładnia musi być bowiem zawężająca (dotyczy tylko orzeczeń sądowych) (wyrok ETS z 2.06.1994r. w sprawie C-414/92 Solo Kleinmotoren GmbH przeciwko Emilio Boch, Slg. 1994, I-2237). Podobnie samo pojęcie, że orzeczenia „nie dają się pogodzić” także należy wyklądać autonomicznie na potrzeby rozporządzenia. Trybunał w tym zakresie stwierdził, że same skutki orzeczeń muszą się wzajemnie wykluczać (wyrok ETS z 4.12.1998r. w sprawie 145/92 Hoffmann przeciwko Krieg, Slg.1998, 645.).

Koniecznym jest także dla zastosowania tej podstawy odmowy uznania orzeczenia, aby zachodziła tożsamość podmiotowa w orzeczeniach zapadłych w różnych państwach członkowskich. Pojęcie to należy poddać ocenie w oparciu o reguły wypracowane na podstawie art. 29, czyli skutków zawisłości spraw. Tożsamość podmiotowa zachodzi także w przypadku następstwa prawnego po jednej stronie. Przyjmuje się także, że prawomocne orzeczenie może pozostawać w sprzeczności z innym prawomocnym orzeczeniem. Z treści Rozporządzenia nie wynika jakie winno być następstwo czasowe orzeczeń „wykluczających się”, a zatem uznać należy, iż każde (nie tylko prawomocne) orzeczenie nie dające się pogodzić z orzeczeniem wydanym w innym państwie członkowskim stanowi podstawę odmowy uznania. (tak K. Weitz, Europejskie postępowanie cywilne, s. 587).

Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału orzeczenie wydane w postępowaniu zabezpieczającym, na mocy którego dłużnik został zobowiązany do zaniechania pewnych czynności, nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym w innym państwie członkowskim odmawiającym zabezpieczenia tego świadczenia. (wyrok ETS z 6.06.2002r. w sprawie C-80/00 Italian Leather SpA przeciwko WECO Polstermoebel GmbH & Co., Slg.2002, I-4995).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego obowiązyany nie zdołał wykazać, że w danym stanie faktycznym rzeczywiście zachodzą przesłanki warunkujące uwzględnienie wniosku o odmowę uznania orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim. W pierwszej kolejności odnieść się należy do kwestii tożsamości stron obu postępowań (polskiego i cypryjskiego). Jak wynika z przedłożonego w sprawie materiału dowodowego w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Okręgowy w Warszawie (XX GCo 62/15) uprawniony tj. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. złożyła wniosek o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania jedynie przeciwko M. F. (1) - o zapłatę kwoty 32.076.527,46 zł poprzez zajęcie 8.284.623 zdematerializowanych akcji spółki (...) S.A. z siedzibą w W. – będących akcjami zwykłymi, na okaziciela – zapisanych na rachunku papierów wartościowych M. F. (1) i stanowiących jego własność, o wartości rynkowej ustalonej zgodnie z wyceną giełdową na dzień złożenia wniosku na ok. 18.226.000 zł. Natomiast z orzeczenia Sądu Okręgowego w L. wynika, iż zostało ono wydane na skutek złożenia dwóch wniosków a stroną obowiązaną (w tłumaczeniu określona jako pozwani, (k. 92-93) byli M. F. (1), F. (...), (...) (Cypr) i (...) (Cypr). Wobec powyższego w ocenie Sądu niewątpliwa tożsamość stron nie zachodzi. Nadto wskazać należy, iż nawet gdyby uznać, iż oba postępowania toczyły się wobec tego samego obowiązanego tj. brać pod uwagę jedynie tę część orzeczenia, która odnosiła się bezpośrednio do M. F. (1) jako obowiązanego (określony jako pozwany we wniosku nr 1), z treści orzeczenia nie wynika aby treść obu wniosków i wydanych na ich skutek orzeczeń (polskiego i cypryjskiego) wzajemnie się wykluczała. Wniosek rozpoznany przez Sąd Okręgowy w Warszawie jak zostało wskazane powyżej dotyczył odmiennego i konkretnie wskazanego sposobu zabezpieczenia tj. zajęcia zdematerializowanych akcji spółki (...) S.A. z siedzibą w W. – będących akcjami zwykłymi, na okaziciela – zapisanych na rachunku papierów wartościowych M. F. (1) i stanowiących jego własność. Natomiast, mimo nie przedłożenia do akt sprawy wniosku złożonego do Sądu Okręgowego w L., z treści zapadłego orzeczenia wnioskować należy, dotyczył on m.in. zakazania rozporządzania udziałami, które obowiązyany posiada w następujących spółkach, (ale bez ograniczenia do nich) tj. w (...) Spółka z o.o., (...) Spółka z o.o., (...) Spółka z o.o., (...) Spółka z o.o., (...) Spółka z o.o., oraz (...) sp. z o.o. (k. 92 - tłumaczenie)

Nie można przy tym pomijać faktu, co też podnosił Sąd Apelacyjny w Warszawie w orzeczeniu z dnia 14 października 2015 r. (VI ACz 1417/15, k. 473), iż obowiązyany zgodnie z jego oświadczeniem, nie posiada już akcji (...) S.A. w W. (których dotyczyło postępowanie prowadzone przez Sąd Okręgowy w Warszawie, XX GCo 62/15), co uniemożliwiło udzielenia zabezpieczenia we wskazany przez uprawnionego sposób i stanowiło jedną z przesłanek oddalenia zażalenia na postanowienie oddalające wniosek o zabezpieczenie. W kontekście treści wniosku oraz orzeczenia cypryjskiego tj. zakazania rozporządzania udziałami, "włączając w to, ale nie ograniczając do nich, udziały jakie on sam posiada w następujących spółkach" (sygn. Akt 1087/2015, tłumaczenie - k.92), w tym m.in. w (...) S.A. w W. – nie można mówić, iż orzeczenia wzajemnie się wykluczają. Mając na uwadze, iż wykonanie zabezpieczenia w sposób wskazany we wniosku rozpoznawanym w postępowaniu polskim (oddalonego), mimo wskazania m.in. takiego sposobu zabezpieczenia w orzeczeniu cypryjskim (uwzględnionego) - z uwagi na wyzbycie się tego majątku przez obowiązanego – nie będzie możliwe, a co za tym idzie nie zachodzi między nimi sprzeczność.

Mając powyższe na uwadze wniosek podlegał oddaleniu, o czym orzeczono w sentencji postanowienia.

SSO Katarzyna Kisiel

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Katarzyna Kisiel